

**NORDISK
DIALOGKONFERANSE**

DET LIVSSYNSÅPNE SAMFUNN

DIALOG OG POLARISERING

**TRONDHEIM
14.-16 MARS 2023**



PROGRAM TIRSDAG 14. MARS

- 11:00** **REGISTRERING OG INNSJEKK PÅ QUALITY HOTEL AGUSTIN**
- 12:00** **LUNSJ PÅ HOTELLET**
- 13:00** **VELKOMMEN OG ÅPNING VED NIDAROS BISKOP HERBORG FINNSET**
- 13:15** **BLI KJENT**
- 13:45** **PAUSE**
- 14:00** **STURLA STÅLSETT:**
HVA KJENNETEGNER DET LIVSSYNSÅPNE SAMFUNN?
Sturla Stålsett ledet arbeidet med utredningen Det livssyns åpne samfunn. En helhetlig tros- og livssyns politikk (Norsk offentlig utredning 2013:1). Hva ligger i begrepet det livssyns åpne samfunn? Hva betyr det for kirken å leve i et livssyns åpent samfunn? Hvor er vi 10 år etter NOU-en ble lagt frem? Hvilke muligheter og dilemmaer møter vi, og er et livssyns åpent samfunns en tilstrekkelig motkraft mot polarisering?
- 15:15** **PAUSE**
- 15:30** **BENTE SANDVIG:**
HVA KJENNETEGNER DET LIVSSYNSÅPNE SAMFUNN?
Bente Sandvig var nestleder i utvalget og gir sine perspektiver på arbeidet og hvor vi er nå 10 år etter. Er det livssyns åpne samfunnet robust i møte med uenighet? Hvilke muligheter og dilemmaer møter vi, og er et livssyns åpent samfunns en tilstrekkelig motkraft mot polarisering?
- 16:30** **PAUSE**
- 16:40** **SAMTALE MED STURLA STÅLSETT, BENTE SANDVIG
OG BISKOP HERBORG FINNSET OG INNSPILL FRA DE
NORDISKE LANDENE**
Har vi livssyns åpne samfunn i Danmark, Sverige, Finland og Norge? Gir begrepet mening i alle våre nordiske land? Hvilke muligheter og utfordringer ser vi? Med: Ane Kristine Brandt (Generalsekretær Folkekirken & Religionsmøte, Danmark), Peter Lööv Roos (Coordinator for Interfaith Issues, Den svenske kirke) og Anni Maria Laato (dosent og tidligere universitetslektor ved Åbo Akademi, Den finske kirke).
- 17:30** **INFORMASJON**
- 17:45** **AVGANG TIL NIDAROSDOMEN**
- 18:00** **OMVISNING I NIDAROSDOMEN MED PILEGRIMSPREST EINAR VEGGE**
- 18:30** **MESSE I NIDAROSDOMEN MED DOMPROST RAGNHILD JEPSEN
OG DOMKANTOR**
- 19:00** **TUR TILBAKE TIL HOTELLET MED STOPPESTEDER UNDERVEIS
VED DAGLIG LEDER KDT, DAG AAKRE**
- 20:00** **MIDDAG PÅ HOTELLET**

INNLEDERE TIRSDAG 14.MARS



Sturla J. Stålsett er professor i Diakoni, religion og samfunn ved MF vitenskapelig høyskole. Han er ordinert prest i Den norske kirke og edet utvalget som leverte innstillingen NOU 2013:1, «Det livssyns åpne samfunn. En helhetlig tros- og livssyns politikk». Aktuelle aktuelt med utgivelser som *Det livssyns åpne samfunn* (Cappelen Damm Akademisk 2021) og *Populisme og kristendom* (red., sammen med Kristin Graff-Kallevåg og Sven Thore Kloster, Cappelen Damm Akademisk 2021)

Bente Sandvig jobber som spesialrådgiver i Human-Etisk Forbund. I mer enn tredve år har hun arbeidet med temaer som minoritet-/majoritetsspørsmål, tros- og livssynsfrihet og dialog. Hun har vært leder av Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn i perioden 2007 – 11. Hun var medlem av det regjeringsoppnevnte utvalget som skulle vurdere forholdet mellom stat og kirke og var nestleder i utvalget som fremmet forslag om en helhetlig tros- og livssyns politikk: «Det livssyns åpne samfunn».



Biskop i Nidaros Herborg Finnset. Herborg har vært biskop i Nidaros bispedømme siden 2017. Hun har bred erfaring fra arbeid med samisk kirkeliv og var med på å etablere og drive Tromsø Internasjonale Kirkefestival. Herborg sitter i styret for Kirkelig Dialogsenter Trondheim og er med i et faglig utvalg som utreder Den norske kirkes relasjon til jøder og jødedom.

PROGRAM ONSDAG 15. MARS

- 09:00** **LARS LAIRD IVERSEN:**
UENIGHETSFELLESKAPET
Lars Laird Iversen har skrevet boken *Uenighetsfellesskapet*. I klasserommet, på skolen, i organisasjoner og stater er folk uenige, og føler likevel fellesskap med hverandre. Ethvert demokrati er et «uenighetsfellesskap». «Uenighetsfellesskap» kaster nytt blikk på grunnlaget for samhandling og fellesskap, og kritiserer den utbredte ideen om at fellesskap hviler på delte verdier. Hvordan legger man til rette for et uenighetsfellesskap og hva kjennetegner det? Det blir innledning, innspill og samtale.
- 10:45** **PAUSE**
- 11:00** **KRISTIN GRAFF KALLEVÅG:**
KORSET, KRISTENDOMMEN OG DET NORSKE (POPULISME OG KRISTENDOM)
Kristin Graff Kallevåg er aktuell med boken *Populisme og kristendom*. Populisme konstruerer skillelinjer der et av virkemidlene som brukes er behovet for å verne den såkalte «vestlig kristne kulturen». Vi vil få vite mer om hvordan kristne symboler og «verdier» benyttes som nasjonale identitetsmarkører. Det blir innledning, innspill og samtale.
- 12:45** **LUNSJ**
- 14:00 – 15:30** **TRE PARALLELLE WORKSHOPER
MER INFORMASJON PÅ NESTE SIDE**
- 15:30** **KAFFEPAUSE I MUNKEGATA 4**
- 16:00 – 17:30** **TRE PARALLELLE WORKSHOPER (DE SAMME SOM I
FØRSTE RUNDE. MER INFORMASJON PÅ NESTE SIDE)**
- 18:00** **MESSE I VÅR FRUE KIRKE**
Vår Frues eget kor Liv laga deltar.
- 19:00** **MIDDAG PÅ HOTELLET**

WORKSHOPER ONSDAG 15.MARS

DET LEGGES UT LISTER FOR PÅMELDING.
PÅMELDINGSFRIST: ONSDAG KL. 11

DIALOG OG DIAKONI: KIRKENS BYMISJON ARBEID I VÅR FRUE KIRKE

Workshopen avholdes i Vår Frue kirke Kongensgate 5

Vår Frue er en åpen kirke midt i byen. Gjennom måltider, bønn, kultur og bålpanne praktiseres en radikal omsorg som gir rom for mennesker fra ulike religioner, kulturer og livssituasjoner. Den åpne kirken drives av Kirkens Bymisjon og er et møtested for fellesskap og brobygging, for diakoni og dialog. Workshopen vil fortelle om arbeidet i Vår Frue kirke som et eksempel på dialogisk diakonal praksis.



DIALOGPILOTENE: YTRINGS- OG RELIGIONSFRIHET

Workshopen avholdes i Munkegata 4



Dialogpilotene er et holding- og utdanningsprosjekt som i samarbeid med Teologiske fakultet utdanner unge fra 18 til 30 år fra ulike tros- og livssynsamfunn i å lede dialogverksteder ute i skole og samfunn. På denne workshopen vil dere ta del i et dialogverksted med tema Ytrings- og religionsfrihet. Det blir øvelser og dialog samtale med mulighet for å høre Dialogpilotene erfaring fra verksteder med ungdommer. Hvilke tema er ungdommene opptatt av og hvordan oppleves dialog som metode for å ta de vanskelige samtalen i polariseringsens tid? Workshopen ledes av tre Dialogpiloter.

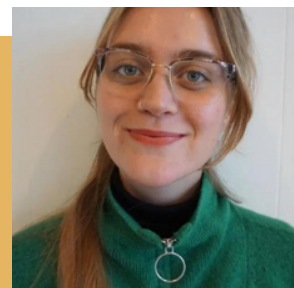
TO DYPDYKK:

ANTISEMITTISME SOM PASSER FOR DEG OG FLERRELIGIØSE BEGRAVELSER

Workshopen avholdes i det Jødisk museum Trondheim Arkitekt Christies gate 1

1. Antisemittisme som passer for deg. Hvilke faktorer kan gjøre antisemittiske memer mer spiselige og hva skjer før filteret slår inn? Eliana Hercz er leder for Dialogpilotene, er selv utdannet Dialogpilot og har vært jødisk veiviser. I november 2021 levert hun masteren Antisemittisme som passer for deg. Forskning viser at spredningen av antisemittisme forkledd som humor, er en økende trend i sosiale medier, noe som har resultert i økt bekymring for mulige konsekvenser. Hercz har undersøkt humor med antisemittisk innhold og samtalt med informanter om deres refleksjoner og reaksjoner på dette.

2. Flerreligiøse og flerkulturelle begravelsseremonier. «..Se der, det er det Bano vil ha..». Marit Fiske Fjalestad jobber som rådgiver ved Kirkelig dialogsentre i Oslo. Hun har tidligere arbeidet ved Sjømannskirken og er utdannet Dialogpilot. Fjalestad leverte sin masteroppgave i 2022 og har forsket på endringer av gravferdsritualer i det flerkulturelle og flerreligiøse Norge. Hun har undersøkt hvorfor det er en tilsynelatende økende tendens til at etterlatte ønsker en gravferds-seremoni med flere religiøse og kulturelle tradisjoner representert i samme seremoni. Oppgaven er basert på kvalitative intervjuer med pårørende, seremonimestere og gravferdskonsulenter som har vært involvert i slike gravferder av ulike karakter.



Marit Fiske Fjalestad



Eliana Hercz

INNLEDERE

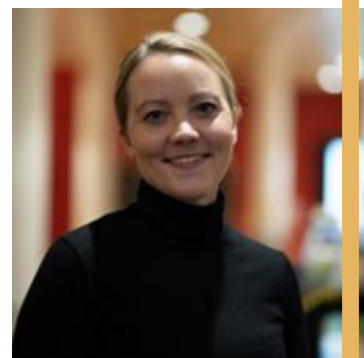
ONSDAG 15.MARS

OG TORSDAG 16. MARS



Lars Laird Iversen er religionssosiolog og jobber ved MF vitenskapelige høyskole for teologi, religion og samfunn. Hans forskningsområder er religion og nasjonal identitet, religion i skolen, uenighet og demokrati samt religion og rasisme. Laird Iversen har lansert begrepet Uenighetsfelleskapet og har gitt i 2014 ut en bok med det navnet.

Kristin Graff Kallevåg er førsteamanuensis i systematisk teologi og religionspedagogikk ved MF Vitenskapelig høyskole. Hun forsker på hvordan teologi og religion kommer til uttrykk på ulike samfunnsarenaer, med et særlig fokus på kristendom. For tiden er hun aktuell med boken *Populisme og kristendom*, der hun er medredaktør og bidrar med blant annet et kapittel om bruken av kors symbolet i populisme.



Ingrid Rosendorf Joys er generalsekretær for Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL). Joys har lang erfaring med og kompetanse fra bistand og interreligiøs diplomati og dialogarbeid. Hun har startet opp, ledet og deltatt i en rekke dialoger i Norge og var nestleder i Oslo kommunes tros- og livssynsutvalg som leverte KOUen: «Tro det eller ei». I 2022 Mottok hun Ikkevoldsprisen (Martin Luther King-prisen)

PROGRAM TORSDAG 16. MARS

- 08:00** FROKOST
- 09:00** «LANDRAPPORTER» FRA SVERIGE, DANMARK, FINLAND OG NORGE
Hvert land gir en kort beskrivelse av situasjon og utviklingstrekk knyttet til dialog og polarisering. Hvordan jobber folkekirkene for å motvirke polarisering? 15 minutter per land. Ved: Ane Kristine Brandt (Generalsekretær Folkekirken & Religionsmøte, Danmark), Peter Lööv Roos (Coordinator for Interfaith Issues, Den svenske kirke), Anni Maria Laato (dosent og tidligere universitetslektor ved Åbo Akademi, Den finske kirke) og Tonje Kristoffersen (Daglig leder Kirkelig Dialogsenter Oslo).
- 10:00** PAUSE
- 10:15** INGRID ROSENDORF JOYS:
UTFORDRINGER OG MULIGHETER MED UENIGHETSFELLESKAPET FRA SAMARBEIDSRÅDET FOR TRO- OG LIVSSYNSAMFUNN (STL) SITT PERSPEKTIV
STL som politisk aktør. Hvordan jobber STL med dialog og polarisering?
- 11:15** GRUPPEARBEID: DILEMMAER I DET LIVSSYNSÅPNE SAMFUNN
- 12:15** LUNSJ
- 13:15** VI DELER ERFARINGER: HVA GIR HÅP I ARBEID MED DIALOG I POLARISERINGENS TID?
- 14:15** HVA TAR VI MED OSS FRA TRONDHEIM?
TANKER FRAM MOT KONFERANSE 2025 I DANMARK
- 15:00** KONFERANSEN AVSLUTTES



**SKANN QR-KODEN MED MOBILEN
FOR Å EVALUERE KONFERANSEN**